Üniversite Gençliği ve İnternet

Cevdet ÖZDEMİR

Adnan Menderes Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü
cozdemir@adu.edu.tr

Özet: Bu makale Türkiye'de üniversite gençliğinin internet gerekçeleri ve eğilimleriyle ilgilidir. Türkiye'deki yedi devlet üniversitesinde bir saha çalışması olarak uygulanan bu araştırma Adnan Menderes Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi, Afyonkarahisar Kocatepe Üniversitesi, Celal Bayar Üniversitesi, Muğla Üniversitesi, Ege Üniversitesi ve Dokuz Eylül Üniversitesi'ni kapsar. Örneklem büyüklüğü 645'tir. Verilere göre, öğrenciler genellikle bilim, sohbet ve habere odaklanmaktadırlar. İnternetten yararlanma gerekçeleri cinsiyete göre farklılaşmamaktadır. Öğrenciler yaklaşık olarak internetten yararlanma süreleri bir iki saat aralığında yığılma göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: İnternet, Üniversite Gençliği

Abstract: This paper attempts to learn about the university youth's reasons and tendencies of using Internet in Turkiye. Based on a case study of seven state üniversities in Aegean region in Türkiye including Adnan Menderes University, Dokuz Eylül University, Pamukkale University, Afyonkarahisar Kocatepe University, Celal Bayar University and Ege University, the size of sample consists of 645 participants. Findigs have shown that in terms of Internet usage students generally focus on science, chat and news. There are not any gender differences in terms of Internet usage. Most of them said that their Internet usage cumulated between one and two hours

Key Words: Internet, University Youth

Giriş

Karl Marx, on dokuzuncu yüzyıl sonlarına doğru Hegel'in idealist diyalektiğini materyalist diyalektik yönteme dönüştürerek, toplumları altyapı-üst yapı şeklinde bir modelle açıklamaya çalıştı. Marx'ın toplum teorisinde esas vurgu, üretim tarzı, üretim araçlarına sahiplik, artık değer, emek sömürüsü gibi kavramlar üzerinedir. Marx kültürel unsurları üst yapı kurumları olarak ifade ederken bunları sömürücü egemen güçlerin çıkarlarına hizmet eden araçlar olarak değerlendirir. Smith'e göre (2005, 22), Marx'ın gücü, toplumu çok iyi açıklayan bir teori geliştirmiş olmasından değil, kültür, iktidar ve ekonomi arasındaki ilişkileri sistematik şekilde analize yönelmesinden gelir. Bu noktada derin Marx analizine girişecek değiliz. Vurgulamak istediğimiz husus Marx'ın teorik analizlerini sanayi toplumu ve daha önceki üretim tarzlarını dikkate alarak geliştirmiş olduğudur. Marx'ın yaşadığı dönemden bugüne Marx'ın öngöremeyeceği bir takım sosyal ve teknolojik değişimler gerçekleşmiştir.

Marx sonrası toplumdaki üretimin doğası sanayi ötesi bir görünüm kazanmış, üretimin merkezine "sinyal" yerleşmiştir. Baudrillard bu durumu simulark kavramı etrafında teorileştirmek ister. Ona göre, günümüz postmodern dünyası "gerçek bir toplum değil, "mış gibi yapılan" bir şey, semboller ve imajların gerçek ve somutun yerini aldığı sanal bir gerçeklik"tir (Slattery, 2007: 40). Bana göre, gerçekte sinyal tam da gerçeğin kendisi olmuştur. O halde bu yeni dönemin toplum teorisi insan ve sinyal arasındaki ilişkileri mer-

kezine almalıdır. Marx'ın söylemindeki gibi, üretim araçlarına sahiplik değil sinyale hâkim olma belirleyici ilişki temelini oluşturmaktadır. Bu yeni dönemin adı sinyalokrasidir. Üretim, dağıtım ve tüketim süreçlerinde her şey, bütün mekanizmalar sinyal merkezli ve sinyale göre yapılanmaktadır. Geleceğin toplumları sinyal üretim, yönlendirme ve dağıtımında gösterdikleri başarıya göre uluslararası alanda güç kazanacaklardır. Aslında bu süreç çoktan başlamıştır.

Durkehim sosyolojinin konusunun sınırlarını çizer, sosyolojinin konusu toplumsal olgulardır. Onun toplum modelinde dayanışma ve kolektif bilinç kavramları merkezi bir rol oynar. Toplumları mekanik dayanışmalı ve organik dayanışmalı toplumlar olarak sınıflandırır. Birinciler ilkel denebilecek bir toplum tipini temsil ederler, az sayıda işi benzer şekillerde yaparlar, benzer duyguları yaşarlar ve birbirlerine karşılıklı bağlılıkları yüksektir. İkinciler daha gelişkin bir toplumu temsil ederler, daha çok işi farklı şekillerde yaparlar, farklı duyguları yaşarlar ve birbirlerine karşılıklı bağımlıkları yüksektir. Durkehim'a göre her iki toplumda da insanları bir arada tutan kolektif bilinçtir. Kolektif bilinç sapmaları önleyici işlevlere de sahiptir. Mekanik dayanışma tipinin olduğu bir toplumda kolektif bilinç sapkınlığı sert bir şekilde cezalandırırken, organik toplumda sapkın kişinin toplumla yeniden bütünleşmesini ister (Smith, 2005, 23). Tıpkı Marx gibi, Durkheim da sanayi sonrası toplumun gösterdiği gelişmelerden uzak olarak teorisini geliştirmiştir. Onun toplumsal düzeni açıklamak için kullandığı kollektif bilinç kavramı yerine, ortak sinyal bilinci kavramı konmak üzeredir. Yeni dönemde insanlar arası etkileşim süreçleri sinyalleşimler üzerinden olmaktadır. Bir bankamatik şifresini değiştirme işleminde insanlar hiç yüz yüze gelmeden işler yürümektedir. O halde, insanların birbirleriyle girdikleri ilişkilerde ya da sinyal kaynağı ile anlamlı bir ilişkiye girebilmesi beklenir. Sinyalleşimin kendine özgü süreçleri ve kuralları vardır. Bu süreç ve kurallar toplumun temel mekanizmaları ve değişkenleri haline gelmişlerdir. Örneğin bir web sitesine girmek istediğinizde sizden istenen bir şifre varsa istenen şifreyi yazmadan bu siteye giremezsiniz. Bir başka deyişle sinyal gönderim kurallarına uygun hareket etmeye mecbur bırakılırsınız.

Durkheim, dini açıklarken kutsal olan ve kutsal olmayan ayrımını yapar. Din kutsal olan şeylerin, törenlerin ya da eylemlerin bütünlüğünde var olur. Diğer şeyler, davranışlar ve törenler sıradandır (Smith, 2005, 25). Yeni dönemde din değilse de tıpkı bir din gibi kabul edilebilecek kimi davranış biçimleri veya ilişkiler sosyal hayatta yerini almaya başlamıştır. Bir mümin Allaha karşı yerine getirdiği kulluk görevlerinden dolayı onun bahşedeceği sevaplara nail olacağına inanır. Bilgisayarın başında klavyesi ile yazı yazan bir kişi internet aracılığı ile bir ileti gönderdiğinde bu iletinin alıcısına ulaşacağına inanır. Durkehim sembol sistemlerinin ritüellerle ilişkisi üzerinde durur, onun bu ilgisi günümüzde sinyal sistemleri-ritüeller-eylemler şeklinde üçlü bir ilişkilendirme temelinde yeniden sosyolojik ilginin merkezine alınmalıdır.

Diğer taraftan Weber'in sosyolojisi Verstehen/anlama yaklaşımı üzerine kuruludur. Weber'in insana yüklediği anlam onun aktif ve anlam yönelimli bir fail olduğu şeklindedir. Sosyolog failin eyleminin arkasında yatan niyeti ve güdüyü açığa çıkarmalıdır (Smith, 2005, 29). Yeni yöntem Weberci yöntemden yararlanacaksa, bu, (1) bir fail olarak insanın sinyali nasıl yorumladığı ve sinyallerden nasıl etkilendiğini, (2) sinyal kaynaklarının güdü ve niyetlerini açığa çıkarmak şeklinde olmalıdır. Weberci düşüncede, kutsal anlam, yeni dönemde yerini bu dünyacı motivasyonlarla yüklü akılcı davranışa bırakmaktadır ki, o bu durumu büyü yitimi tezi olarak kavramlaştırır. Weber'e göre, artık insan akılcı organizas-

yonların hâkim olduğu demir kafes tuzağına düşmüştür (Smith, 2005, 31). Weber'in bu yöndeki düşünceleri de sinyal yüklü davranış şeklinde yeniden ele alınmalıdır. Çünkü günümüzde insanlar sinyal yüklenmiş halde günlük yaşamlarını sürdürmektedirler. Cep telefonlarından gelen bir mesaj binlerce insanı marketlere alışveriş yapmaya yönlendirebilmektedir. Weber'in demir kafesi yerini sinyal kafesi kavramına bırakmalıdır. Dünya her tarafımızı sarmış sinyal ağlarıyla doludur. Bu sinyal ağlarının bedensel, zihinsel ve psikolojik yapımızı, dolayısıyla fail kişiler olarak bizi nasıl etkilediğini tam olarak kestiremiyoruz. Bugün bilgisayar başındaki bir sekreterin kaç kez telefona cevap verdiğini, kaç epostaya cevap verdiğini, o gün kaç kez cep telefonu ile konuştuğunu, eve dönüşte kaç trafik lambasının işaretlerine göre direksiyon çevirdiğini ve akşam kaç saat televizyon seyrettikten sonra eşinin gece için romantik davetini ret ettiğini açıklamaya çalışması gerekir.

Küreselleşme süreçleri eğitim üzerinde gerçek etkileri vardır. Bugün küreselleşme süreçlerine atıfta bulunmaksızın eğitimi anlamak gittikçe zorlaşmaktadır (Crossley, 2000'den aktaran Welch, 2002). Eğitim ve küreselleşme araştırmaları son zamanlarda önemli çalışmalara konu edilmektedir. Örneğin Ball (1998) editörlüğünde Comparative Education, (Jones 1998) dünya eğitiminde demokratik olanaklar araştırması (Tıkly, 2001) bu tip çalışma örnekleridir. Küreselleşmeden bahsetmek insanı ister istemez bilim ve teknolojide bilgisayar ve internetin işlevselliği, yeri ve önemi konuların içine çeker. Bu bağlamda üniversite gençliğinin internetten yararlanma ve etkin kullanma bakımından durumunu saptamak, bilimde yaratıcılık ve araştırmacı ruhun gelişmesi açısından önem taşımaktadır.

Yöntem

Bu araştırma[1] 2006 yılında başlamış ve Ağustos 2007'de tamamlanmıştır. Uygulama Ege Bölgesi'ndeki yedi devlet üniversitesini[2] kapsamaktadır. Bu üniversiteler; Adnan Menderes Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi, Afyonkarahisar Kocatepe Üniversitesi, Celal Bayar Üniversitesi, Muğla Üniversitesi, Ege Üniversitesi ve Dokuz Eylül Üniversitesidir. Bu üniversitelerde öğrenim gören öğrenci sayısı toplam 192.003'tür (bakınız Tablo 1). Örneklem oluştururken kademeli örnekleme tekniği (Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2004; 41) model alınmıştır. Araştırma örneklemi sadece "Fen Edebiyat Fakülteleri" ve "İktisadi ve İdari Bilimler Fakülteleri"nin fizik, biyoloji, kimya, matematik, Türk dili ve edebiyatı, felsefe, sosyoloji, tarih, antropoloji, iktisat, işletme, maliye, uluslararası ilişkiler ve kamu yönetimi bölümlerinin 2, 3 ve 4. sınıflarında okuyan birinci öğretim öğrencilerinden oluşturulmuştur. Anketler tesadüfî olarak ulaşılan öğrencilere uygulanmakla birlikte bölümler ve sınıflar arasında dengeli bir dağılımın sağlanması yönünde özel bir gayret gösterilmiştir. Her üniversiteden yaklaşık 100 öğrenciye ulaşılması hedeflenmiş olmakla birlikte örneklem sayısı 645 katılımcıyla sınırlı kalmıştır. Katılımcıların 357'si sosyal bilimlerden 281'i fen bilimlerindendir (7 yanıtsız). Katılımcılardan 327'si erkek 305'i kız öğrencidir (13 yanıtsız).

1 Araştırma "Üniversite Gençliği ve Küreselleşme" adıyla yürütülmüştür. Bu makale söz konusu çalışmada elde edilen bulgulara dayandırılmaktadır.

2 Araştırmanın yürütüldüğü Üniversite Rektörlüklerine araştırma izinleri için teşekkür ederim.

Üniversiteler	Fen Edebiyat F.	İ.İ.B.F.	Toplam öğrenci sayısı	Örneklemdeki öğrenci sayısı
Adnan Menderes Üniversitesi	1.639	1.797	16.102	93
Celal Bayar Üniversitesi	2.400	3.877	23.658	106
Muğla Üniversite	2.268	3.794	19.237	89
Pamukkale Üniversitesi	3.879	3.162	24.357	76
Afyon. Kocatepe Üniversitesi	3.003	2.128	24.173	106
Ege Üniversitesi[1]	8.435	1.939	42.693	104
Dokuz Eylül Üniversitesi	1.415	6.968	41.783	71
Toplam	23.039	23.665	192.003	645

Tablo 1 Öğrenci Sayıları (Birinci ve ikinci öğretimde okuyan öğrenciler birlikte alınmıştır)

Verilerin Değerlendirilmesi

Katılımcıların internet kullanım süreleri genellikle 1-4 saat aralığında değişmektedir. Katılımcıların %9.6'sı bir saatten az internetten yararlandıklarını ifade etmişlerdir. Buna hiç ve gerektikçe seçeneğini işaretleyenleri de ilave ettiğimizde bu oran %15'e çıkmaktadır ki bu oran öğrencilerin internetten verimli yararlanmaları açısından karamsar olmak için yeterli bir gerekçedir. Bu konuda Adnan Menderes Üniversitesi ve Muğla Üniversitesi dikkat çekmektedir. Bu konuyla ilgili veriler tablo 2'de sunulmuştur.

Üniversiteler	Bir saatten az	Bir saat	İki saat	Üç saat	Dört saat	Beş saat ve üzeri	Hiç	Gerektikçe	Toplam
Adnan Menderes Üniversitesi	17	31	8	4	6			7	87
Pamukkale Üniversitesi	8	22	27	11	14	10	3	3	98
A.Kocatepe Üniversitesi	3	15	21	9	5			11	64
Celal Bayar Üniversitesi	1	11	15	16	11	16		3	73
Muğla Üniversite	18	29	29	6	6	10			98
Ege Üniversitesi[2]	4	26	25	18	10	5	3		91
Dokuz Eylül Üniversitesi	4	13	20	9	3	8	1	3	61
Toplam	55	147	151	77	53	55	7	25	572

Tablo 2 Katılımcıların okudukları okullara göre internet kullanım süreleri

	Bilim	Müzik	Haber	Magazin	Sohbet	Genel kültür	Hepsi	Diğer
ADU	48	1+5=6	18+7+1=26	1	4+14+3=21	3+1=4	9+7=16	1+1+2=4
PAMUKKALE Ü.	50		15+9=24	2	9+14+3=26	6	10+5=15	3+2=5
KOCATEPE Ü.	39	3+5=8	4+3+1=8	1	7+16=23	1	1	3+1+5=
CELAL BAYAR	47	1	5+18=23		6+8+5=19	1	12+1=13	1 +2=3
MUGLA Ü.	70	2	12+12+1=25	1	10+21+5=36	1	5+1=6	1+1+5=7
EGE Ü.	65	-	5+12=17	1	5+15+1=21	3	9	2+2=4
DOKUZ EYLÜL Ü.	35	2+1=3	4+3=7	-	10+11+2=23	-	6	3+3+2=8
Toplam	354	20	130	6	149	16	65	36

Tablo 3 Katılımcıların öğrenim gördükleri okullara göre internetten yararlanma gerekçeleri

(Her öğrenci birden fazla seçeneği işaretleyebilmiştir. Her hücredeki toplanan frekanslar bu tercilerin ayrıştırılması sonucunda bulunmuş değerlerdir. Örneğin biröğrenci üç seçeneği işaretlemişse bu cevap her üç alanda bir frekans değeri olarak yansımıştır.)

Katılımcıların internetten hangi amaçlar için yararlanmaktadırlar? Bu önemli bir sorudur. Çünkü çağa damgasını vuran bilgisayar ve internet toplumsal yaşantımızın en derinlerine kadar sızmıştır. Beklenti bu konuda yaşanan teknolojik atılımların üniversite gençliğinin araştırmacı ve yaratıcı özelliklerine katkısı olması yönündedir. Araştırma verileri dikkate alındığında öğrencilerinin %54'ünün bilimsel amaçlar için internetten yararlandığı görülür. Oysa çağdaşlaşma konusunda iddialı bir üniversite gençliğinin bu konuda daha güçlü bir yönelim içinde olması gerekir. İnternetten yararlanma gerekçeleri arasında sohbet ikinci sırada (%23) yer alırken haber edinme ihtiyacı üçüncü sırada (%20) yer almaktadır. Sohbetin haber edinme ihtiyacının önüne geçmiş olması ayrıca üzerinde durulması gereken bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Öğrencilerin verdikleri cevaplar her üniversiteden öğrenci sayıları çerçevesinde değerlendirildiğinde interneti bilim merkezli kullanan öğrencilerin oranı bakımından üniversitelerin sırlaması şöyledir; Muğla Üniversitesi (%78), Pamukkale Üniversitesi (%65), Ege Üniversitesi (%62), Adnan Menderes Üniversitesi (%51), Celal Bayar Üniversitesi (%44), Dokuz Eylül Üniversitesi (%43) ve Afyonkarashisar Kocatepe Üniversitesi (%36). Bu konudaki veriler tablo 3'te sunulmaktadır.

Örneklemdeki öğrencilerin 357'si sosyal bilimler ve 281'i fen bilimleri alanında öğrenim görmektedirler (cevapsız 7). Katılımcıların öğrenim gördükleri alanlara göre internetten yararlanma süreleri dikkate alındığında bir saatten az internetten yararlananların sosyal bilimlerde fen bilimlerine göre yaklaşık bir kat daha fazla olduğu görülmektedir. Benzer durum dört saat internet kullandıklarını ifade edenlerin sayısında da görülmektedir. Diğer seçeneklerde çok dikkat çekici farklılıklar olmamasında rağmen fen bilimlerinde öğrenim gören katılımcıların internete yönelimlerinin daha güçlü olduğu söylenebilir. Bu konudaki veriler daha ayrıntılı olarak tablo 4'te yer almaktadır.

Alan	Bir saatten az		Bir saat		İki saat		Üc saat		Dort saat		Bes saat ve uzeri		Hıc		Gerektikçe		Diğer		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	Toplam
Sosyal bilimler	37	11	88	27	82	25	39	12	22	6	31	9	5	1	11	3	1	-	316
Fen bilimleri	17	6	57	22	66	26	38	15	31	12	24	9	2	-	14	5	1	-	250
Toplam	54		145		148		77		53		55		7		25		2		566

Tablo 4 Katılımcıların öğrenim gördükleri alanlara göre internetten yararlanma süreler**i**

Katılımcıların öğrenim gördükleri alanlar bakımından hangi konularda internetten yararlandıklarına baktığımızda (örneklemdeki sosyal bilim ve fen bilim alanlarındaki toplam sayılar üzerinden, sosyal bilim için 178:357=49 gibi) fen bilimlerindeki katılımcıların bilime, sosyal bilimlerdeki öğrencilerin sohbete daha çok yöneldikleri görülmektedir. Bu konudaki veriler tablo 5'te sunulmaktadır.

Alan	Bilim		Müzik		Haber		Magazin		Sohbet		Genel kültür		Hepsi		Diğer	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Sosyal bilimler	178	49	5+8	3	43+26+2	19	1+1+10	3	34+56	25	9	2	26	7	36	10
Fen bilimleri	173	61	2+5	2	19+36+1	19	2+2+8	3	15+42	20	5	1	25	8	16	5

Tablo 5 Katılımcıların okudukları alanlara göre internetten yararlanma gerekçeleri

Örneklemde yer alan katılımcıların 327'si erkek, 305' kız öğrencidir (cevapsız 13). Katılımcıların cinsiyetlerine göre internetten yararlanma sürelerinde anlamlı bir farklılaşma göstermemektedir. Bu konudaki veriler Tablo 6'te yer sunulmuştur.

	Bir saatten az	Bir saat	İki saat	Üç saat	Dört saat	Beş saat ve üzeri	Hiç	Gerektikçe	Diğer	
Erkek	30	71	81	38	27	35	2	10	1	295
Kız	24	74	66	38	25	19	5	15		266
Toplam	54	145	147	76	52	54	7	25	1	561

Tablo 6 Katılımcıların cinsiyetlerine göre internetten yararlanma süreleri

Katılımcıların cinsiyetleri açısından internetten yararlanma gerekçelerine bakıldığında kız öğrencilerin bilim ve habere ilgilerinin daha yüksek oranda olduğu görülürken sohbette eşit sayılırlar (Bilim; erkekler %52, kızlar %57: Haber; erkekler %11, kızlar %19: Sohbet erkekler %26, kızlar %25). Bu konudaki veriler tablo 7'de yer almaktadır.

	Bilim	**Müzik**	**Haber**	**Magazin**	**Sohbet**	**Genel kültür**	**Hepsi**	**Diğer**
Erkek	172	3+6=9	12+26+1=39	1	28+51+9=88	10+1=11	22+7+1=30	3+18+8=39
Kız	175	4+7=11	20+38+2=60	3+3+1=7	23+46+10=79	4+1+1=6	28+7=35	6+4+7=17
Toplam	347	20	99	8	167	17	65	56

Tablo 7 Katılımcıların cinsiyetlerine göre internetten yararlanma gerekçeleri

Ebeveynlerin öğrenim düzeyleri ve meslekleri katılımcıların internetten yararlanma süreleri ve internetten yararlanma gerekçeleriyle ilgili veriler ham halde sunulmuştur.

	Bir saatten az	**Bir saat**	**İki saat**	**Üç saat**	**Dört saat**	**Beş saat ve üzeri**	**Hiç**	**Gerek-tikçe**	**Diğer**	**Toplam**
Okuryazar değil	7	21	12	2	2	1		1		46
Okuryazar	3	6	12			4	1			26
İlkokul	28	55	45	22	16	16	4	11	1	198
Ortaokul	3	17	23	13	4	7	1	6		74
Lise	6	31	33	26	20	18	1	4		139
Üniversite	6	14	23	12	11	8		1	1	76
Lisansüstü	1	1	2	2		1		2		9
Toplam	54	145	150	77	53	55	7	25	2	568

Tablo 8 Annelerin öğrenim durumlarına göre internetten yararlanma süreleri

Öğrenim düzeyi	**Bilim**	**Müzik**	**Haber**	**Magazin**	**Sohbet**	**Genel kültür**	**Hepsi**	**Diğer**
Okuryazar değil	31		8+5		3+9+1	2	2	5
Okuryazar	9	1	4+1	1	3+4		7	
İlkokul	125	2+4	20+30+2	1+1	19+23+7	6+1	14	16
Ortaokul	49	3	6+9	1+1	4+14+4		7	5
Lise	88	2+5	13+12	1+1	16+29+4	5	13	12
Üniversite	44	1+1	10+6+1		6+17+2		8	9
Lisansüstü	6	1	1+1		1	1		1
Toplam	352	7	62	3	51	14	51	12

Tablo 9 Katılımcıların annelerinin öğrenim durumlarına göre internette ilgilendikleri konular

Öğrenim düzeyi	Bir saatten az	Bir saat	İki saat	Üç sat	Dört saat	Beş saat ve üzeri	Hiç	Gerektikçe	Diğer	Toplam
Okuryazar değil	2	4	2	1		1				10
Okuryazar	1	6	6					1		14
İlkokul	20	33	32	12	11	9	3	5		125
Ortaokul	8	30	24	9	7	11	3	6		98
Lise	16	36	45	29	11	17	1	9	1	165
Üniversite	8	33	39	24	22	16		3	1	146
Lisansüstü		1	2	1	2			1		7
Toplam	55	143	150	76	53	54	7	25	2	565

Tablo 10 Katılımcıların babalarının öğrenim düzeylerine göre internetten yararlanma süreleri

Öğrenim düzeyi	Bilim	Müzik	Haber	Magazin	Sohbet	Diğer	Genel kültür	Hepsi	Diğer
Okuryazar degıl	8		1+2		1+1	1			
Okuryazar	7	1	4+2		2+3+1		1		
İlkokul	81	2+2	12+18+1	1	9+16+4	6	3	14	2
Ortaokul	66	1	10+10	1	6+23+4	2	2+1	7+1	1
Lıse	92	6	20+16+1	2+1	15+25+6	4	5	14	6
Ünıversıte	90	4+4	14+16+1	1+1	17+28+4	7	3	16	3
Lısansustu	6		1		1	3			
Toplam	350	7	62	3	50	2	14	51	12

Tablo 11 Babaların öğrenim düzeylerine göre katılımcıların internetten yararlandıkları konular

Değerlendirme

Üniversite gençliğinin eğitim ve araştırmada internetten yararlanma düzeyinin, elde edilen veriler çerçevesinde istenen düzeyde olmadığı söylenebilir. Üniversite gençliğinin bilgisayar ve internetten bilimsel araştırma, kendini geliştirme, Türkiye ve Dünya gündeminden haberdar olmak gibi amaçlar için yararlanmasının yolunu açacak bilince sahip olması için geniş çaplı bilinçlendirme etkinliklerinde bulunulması kadar, üniversitelerde öğrencilerinin serbestçe kullanabilecekleri bilgisayarların bulunduğu ortamlar yaratmak son derece önemli görünmektedir.

Bilgisayar ve interneti bilimsel düşüncenin hizmetine sunamayan bir toplum kalkınma hamlelerinde başarılı olamayacaktır. Oyun dünyası, magazin ve eğlence ağırlıklı internet kullanımı verimsizliğin modern araçlarla yeniden inşasından başka bir şey değildir. Evden üniversiteye, dünyanın bilgi kaynaklarına giden bir sinyal ağında ilerleme gösteremeyen bir toplum, sadece bilgisayar ve internet ağlarına sahip olmayla çağdaş medeniyet dünyasında saygın bir yer alamaz. Olsa olsa bu alanda çok iyi bir pazar olur. O halde, genelde toplum, özelde üniversite gençliği olarak bilgisayar ve internetin toplumun gelişmesi ve ilerlemesinde etkin kullanımı konusunda ortak bir bilince sahip olmamız gereği herkes tarafından kabul edilmeli ve buna göre hareket edilmelidir. Saatlerce bilgisayar başında oyun,

	Bir saatten az	Bir saat	İki saat	Üç saat	Dört saat	Beş saat ve üzeri	Hiç	Gerektikçe	Diğer	Toplam
Ev hanımı	37	103	97	47	33	33	6	20		376
Öğretmen	1	9	15	8	5	1				39
Doktor			1	1	1					3
Hemşire	2	3	2	5	4	2		1		19
Polis		2	1							3
Mühendis		1	1	1	1			1		5
Esnaf	1	3	2					1		7
İşçi	2	2	5	1	1	2	1			14
Memur	1	2	3	3	3	2				14
Emekli	5	8	13	3	4	11			1	45
Bankacı			1	2						3
Akademisyen				1						1
Serbest meslek	1	1		1	1			1		5
Yönetici				1		1				2
Teknisyen			2							2
Çiftçi		1								1
Diğer			1							1
Toplam	50	135	144	74	53	52	7	24	1	540

Tablo 12 Annelerin mesleklerine göre, internetten yararlanma süreleri

oynayan fal bakan internet kullanıcılarının ne bu topluma ne de insanlığa bir katkısı olamaz.

Kaynakça

Tikly, L. "Globalisation and Education in the Postcolonial World: towards a conceptual framework", Comparative Education, Volume 37 No. 2, 2001, pp. 151-171,

Kwiek, M. "Globalization and Higher Education", Higher Education in Euroupe, Vol. XXVI, No. 1, 2001, pp. 27-37,

Smith P. Kültürel Kuram (Çev.Güzelsarı S. ve Gündoğdu İ.), Babil Yayınları, İstanbul, 2005

Slattery, M. Sosyolojide Temel Fikirler (çev. Ümit Tatlıcan), Sentez, Bursa, 2007

Welch, R. A. "Globalisation, Post-modernity and State: comparitive education facing the third millennium". Carfax Publishing, Tylor&Francis Group, Comparitive Education, Volume 37 No. 4, 2001, pp.475-492

Yazıcıoğlu, Y. ve Erdoğan, S. SPSS Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Detay Yayıncılık, Ankara, 2004

(Footnotes)

1 Fen Fakültesi: 5388, Edebiyat Fakültesi: 3047

2 Fen Fakültesi: 5388, Edebiyat Fakültesi: 3047

	Bilim	Müzik	Haber	Magazin	Sohbet	Genel kültür	Hepsi	Diğer	Toplam
İşçi	41	1	8		5	3	4	2	64
Memur	32		5	1	5		1		44
Öğretmen	21	1	8		5		6		41
Polis	5				2	1	1	1	10
Esnaf	29		2				3	2	37
Çiftçi	25		7		2	3	2		39
Doktor	3	2	1		1		1		8
Mühendis	15	1	1		2		2		21
Subay	9					1	1		11
Issız	1								1
Emekli	81	2	15		10	1	14	3	126
Serbest meslek	39		7	2	10	1	6		65
Avukat	2				1		2		5
Müteahhit	4				1				5
Nakliyeci	12		1			1			14
Akademisyen	1								1
Eczacı	1				1		1		3
Bankacı	2		2		1			1	6
İdareci	8		2		2		2	2	16
Teknisyen	5				1	1		1	8
Pilot	1								1
Toplam	337	7	59	3	49	12	46	12	526

Tablo 13 Babaların mesleklerine göre internetten yararlanma süreleri